

EELARVESTRATEEGIA 2025-2028

Eelarvestrateegia lähtub valla arengukava visioonist aastani 2035.

Eelarvestrateegia on omavalitsuse 2025-2028 aasta finantsprognoos, mille eesmärgiks on prognoosida omavalitsuse tegevustulud, tegevuskulud, investeerimis- ja finantseerimis-tegevus ning nendest lähtuvad rahavood. Eelarvestrateegia annab ülevaate Kadrina valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed luues sellega võimaluse teha otsuseid valla arengu kavandamisel.

Eelarvestrateegia esitab andmed Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses (KOFs) nõutud koosseisus ja kujul. Eelarvestrateegia vaadatakse üle iga-aastaselt, täpsustades varasemas eelarvestrateegias kajastatud kolme eelseisva aasta prognoose ja lisades neljanda aasta prognoosid.

Eelarvestrateegia perioodi tegevuste planeerimisel on eesmärkideks seatud:

- eelarve vahendite vastutustundlik kasutamine (tehtavad kulutused on selged ja läbipaistvad)
- valla kodanikele kvaliteetsete avalike teenuste tagamine
- põhitegevuse tulemi hoidmine positiivsena igal aastal
- erinevate toetusrahade kaasamine investeerimistegevusse
- finantsdistsipliini meetmetest kinnipidamine

Põhitegevuse prognoos

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFs-i regulatsioonist järgmisi tulusid: 1) maksutulud; 2) tulud kaupade ja teenuste müügist; 3) saadavad toetused; 4) muud tegevustulud.

Tabel 2 Põhitegevuse tulud

Kadrina Vallavalitsus	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 573 605	10 012 881	10 317 000	10 790 600	11 291 000	11 792 000
Maksutulud	5 628 115	6 060 000	6 350 000	6 750 000	7 170 000	7 600 000
sh tulumaks	5 463 435	5 880 000	6 100 000	6 470 000	6 860 000	7 270 000
sh maamaks	162 860	180 000	250 000	280 000	310 000	330 000
sh muud maksutulud	1 820	0	0			
Tulud kaupade ja teenuste müügist	459 020	481 400	485 000	495 000	500 000	510 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 474 160	3 459 481	3 470 000	3 533 600	3 609 000	3 670 000
sh tasandusfond	505 837	453 357	540 000	550 000	550 000	550 000
sh toetusfond	2 760 263	2 680 254	2 680 000	2 733 600	2 809 000	2 870 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	208 060	325 870	250 000	250 000	250 000	250 000
Muud tegevustulud	12 311	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000

Põhitegevuse tulude prognoosi eeldused:

- tulumaksu laekumine on kavandatud lähtudes tulumaksu seadusega kohalikele omavalitsustele eraldatava tulumaksu pensionitulu ja muude tulude osakaalu muutustest perioodil 2025-2028 ja rahandusministeeriumi prognoosist kohalikele omavalitsustele laekuva tulumaksu osas (keskmiselt 5,5% aastas)
- maamaksu laekumine on kavandatud lähtudes volikogu poolt kehtestatud maksumääradest ja aastase kasvu 50% - lisest piirangust.
- tulud kaupade ja teenuste müügist suurenevad igal aastal lähtuvalt palgakasvu ja tarbijahinna indeksi prognoositud muutustest
- tasandusfondi eraldis on 2025.aastal kavandatud lähtudes ministeeriumi esialgsest prognoosist, edaspidi kavandatud samale tasemele
- toetusfond 2025 aastal ei suurene, alates 2026. aastast kasv keskmiselt 2,3% aastas eelkõige eeldades õpetajate palgatoetuse kasvu
- muud saadavad toetused tegevuskuludeks on kogu strateegiaperioodi jooksul kavandatud samale tasemele
- laekumised kaevandamisõiguse tasust ja vee erikasutusest ning saastetasud (muud tegevustulud) on kavandatud igal aastal 12 000 eurot

Põhitegevuse tulude suurenemine on planeeritud 2025. aastal 3%, edaspidi keskmiselt 4,6% aastas jõudes aastaks 2028 11,8 miljoni euroni.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFs-i regulatsioonist järgmisi kulusid: 1) antavad toetused; 2) muud tegevuskulud. Strateegia koostamisel on kulude planeerimisel lähtutud efektiivsuse ja kokkuhoiu põhimõtetest.

Tabel 3 Põhitegevuse kulud

Kadrina Vallavalitsus	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	8 804 585	9 831 306	9 980 400	10 120 400	10 331 400	10 574 400
Antavad toetused tegevuskuludeks	827 462	1 203 300	1 220 000	1 230 000	1 230 000	1 230 000
Muud tegevuskulud	7 977 122	8 628 006	8 760 400	8 890 400	9 101 400	9 344 400
sh personalikulud	5 169 456	5 657 845	5 700 000	5 800 000	5 950 000	6 130 000
sh majandamiskulud	2 805 864	2 958 085	3 020 000	3 050 000	3 111 000	3 174 000
sh muud kulud	1 802	12 076	40 400	40 400	40 400	40 400

Põhitegevuse kulude prognoosi eeldused

- personalikulud 2025.aastal ei suurene, edaspidi vähemalt 2% aastas kusjuures ei ole arvestatud õpetajate palgakulude suurenemisega, mis kaetakse riigieelarvest

- majandamiskulud suurenevad aastas rahandusministeeriumi keskmise kulude kasvu prognoosi võrra
- tegevuskukudeks antavad toetused suurenevad rahandusministeeriumi keskmise kulude kasvu prognoosi võrra
- põhitegevuse kulud kasvavad aastas keskmiselt 1,8% jõudes aastaks 2027 10,6 miljoni euroni.

Põhitegevuse tulem

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne. Eelarvestrateegia perioodil ületavad tulud igal aastal kulusid.

Tabel 4 Põhitegevuse tulem

Kadrina Vallavalitsus	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 573 605	10 012 881	10 317 000	10 790 600	11 291 000	11 792 000
Põhitegevuse kulud kokku	8 804 585	9 831 306	9 980 400	10 120 400	10 331 400	10 574 400
Põhitegevuse tulem	769 021	181 575	336 600	670 200	959 600	1 217 600
Tulemi suhe tuludesse	8,03%	1,81%	3,26%	6,21%	8,50%	10,33%

Strateegia eesmärgiks on põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, tagamaks piisavad vahendid laenukohustuste tasumiseks ja investeerimiseks.

Investeerimistegevus

Investeerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFs-i regulatsioonist järgmisi koostisosi: 1) põhivara soetus; 2) põhivara müük; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine; 5) osaluste soetus; 6) osaluste müük; 7) muude aktsiate ja osade soetus; 8) muude aktsiate ja osade müük; 9) antavad laenud; 10) tagasilaekuvad laenud; 11) finantstulud ja finantskulud.

Investeeringute planeerimisel on strateegiaperioodil kavandatud investeeringuid nii omavahendite kui ka Euroopa Liidu ja siseriiklike toetuste arvelt.

Investeerimistegevuses on põhivara sihtfinantseerimiseks saadavaid toetusi kavandatud eeldataval määral, kuigi nende saamine ja suurus ei ole lõplikult selge.

Strateegiaperioodil ei ole kavandatud vallavara müügist saadavaid tulusid. Vallavara müüki käsitletakse erakorralise tuluna ning võetakse kasutusse tekkimise järgselt läbi eelarve.

Tabel 5 Investeerimistegevus

Kadrina Vallavalitsus	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Investeerimistegevus kokku	-680 345	-999 920	-2 049 000	-1 138 500	-1 344 000	-3 354 000

Põhivara müük (+)	218 781	0				
Põhivara soetus (-)	-1 116 533	-1 755 300	-3 967 000	-1 991 500	-5 150 000	-9 150 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-744 935	-809 200	-1 875 000	-954 500	-1 150 000	-3 150 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	371 598	951 100	2 137 000	1 082 000	4 045 000	6 045 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-89 299	-95 050	-90 000	-90 000	-90 000	-90 000
Tagasilaekuvad laenud (+)	18 330	18 330	0	0	0	0
Finantstulud (+)	15 478	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Finantskulud (-)	-98 700	-130 000	-140 000	-150 000	-160 000	-170 000

Strateegiaperioodil on investeringuid kavandatud kokku 20,4 miljonit eurot, millest 13,4 miljonit on kavandatud sihtfinantseerimiseks saadavate toetuste ja 7,2 miljonit omavahendite arvelt.

Tabel 6 Investeeringustegevus valdkondade lõikes

Kadrina Vallavalitsus	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	0	0	0	0	0
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0
03 Avalik kord ja julgeolek	0	0	0	0	0
04 Majandus	696 900	784 000	150 000	150 000	150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	546 900	254 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	150 000	530 000	150 000	150 000	150 000
05 Keskkonnakaitse	0	0	0	0	0
06 Elamu- ja konnaalmajandus	166 200	2 400 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	63 500	1 400 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	102 700	1 000 000			
07 Tervishoid	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	524 200	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	335 700				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	188 500				
09 Haridus	368 000	0	0	5 000 000	9 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>				4 000 000	6 000 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	368 000			1 000 000	3 000 000
10 Sotsiaalne kaitse	0	783 000	1 841 500	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		438 000	1 037 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		345 000	804 500		
KÕIK KOKKU	1 755 300	3 967 000	1 991 500	5 150 000	9 150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	946 100	2 092 000	1 037 000	4 000 000	6 000 000

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	809 200	1 875 000	954 500	1 150 000	3 150 000
--	---------	-----------	---------	-----------	-----------

Tabel 7 Strateegiaperioodi suuremad investeeringud

Kadrina Vallavalitsus	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Kergteede ühenduse loomine raudteejaamaga	546 900	0	0		0
sh toetuse arvelt	546 900				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0				
Kõnnitee raudteejaam- Neeruti tee	0	634 000	0	0	0
sh toetuse arvelt		254 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		380 000			
Kadrina Keskväljaku väljaehitamine	0	2 400 000	0	0	0
sh toetuse arvelt		1 400 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		1 000 000			
Kadrina terviseraja olmehoone	371 600	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	265 700				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	105 900				
Kadrina Keskkooli hoone renoveerimisprojekt	368 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	368 000				
Kadrina Keskkooli hoone renoveerimine	0	0	0	5 000 000	9 000 000
sh toetuse arvelt				4 000 000	6 000 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				1 000 000	3 000 000
Kadrina eakate teenusmaja	0	783 000	1 841 500	0	0
sh toetuse arvelt		438 000	1 037 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		345 000	804 500		

Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus

Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakoormus ehk võlakohustiste suuruse ja likviidsete varade (raha ja pangakontodel olevad vahendid) kogusumma vahe, kus netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustistena arvesse

kõik bilansis kajastatud kohustised. Netovõlakoormuse ülemmäär võib seaduse järgi kujuneda kuni 100% põhitegevuse tuludest. Kadrina valla netovõlakoormus 2023. a lõpu seisuga oli 16,0%.

Tabel 8 Finantseerimistegevus

Kadrina Vallavalitsus	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Finantseerimistegevus	-15 703	164 300	1 347 950	365 000	475 000	2 265 000
Kohustiste võtmine (+)	700 000	700 000	1 850 000	900 000	1 100 000	3 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-715 703	-535 700	-502 050	-535 000	-625 000	-735 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	738 962	-654 045	-364 450	-103 300	90 600	128 600
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku	665 989	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 123 068	469 023	104 573	1 273	91 873	220 473
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	2 657 747	2 822 047	4 169 997	4 534 997	5 009 997	7 274 997

2024. aasta alguse seisuga oli vallal laenukohustisi kogumahus 2,7 miljonit eurot. Strateegiaperioodil on kavas võtta uusi kohustisi 6,9 miljonit eurot ja tasuda kohustisi summas 2,4 miljonit eurot.

Likviidsete vahendite mahu puhul tuleb arvestada asjaoluga, et strateegia tulud on planeeritud konservatiivselt. Võimaliku tulude ülelaekumise (kulude alatäitmise) korral suureneb vabade vahendite jääk ja omakorda väheneb netovõlakoormuse tase, mis loob võimaluse kavandatud investeeringute elluviimiseks omarahastuse arvelt.

Netovõlakoormuse piirmäära mõjutab koroonaaegne toetusmeede, kus riik tõstis netovõlakoormuse ülemmäära kümnekordse põhitegevuse tulemini või kuni 100%-ni põhitegevuse tuludest (olenevalt selles kumb näitaja on suurem). Alates 2025 aastast väheneb see igal aastal 5% võrra jõudes 2028. aastaks 60%-ni.

Tabel 9

Netovõlakoormuse lubatud ja tegelik määr

Kadrina Vallavalitsus	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Netovõlakoormus (eurodes)	1 534 678	2 353 023	4 065 423	4 533 723	4 918 123	7 054 523
Netovõlakoormus (%)	16,0%	23,5%	39,4%	42,0%	43,6%	59,8%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 690 210	8 010 305	7 737 750	7 553 420	7 339 150	7 305 600
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,3%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	62,0%

Vaba netovõlakoormus (eurodes)	6 155 531	5 657 282	3 672 327	3 019 697	2 421 027	251 077
--------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------

Valla netovõlakoormus strateegiaperioodil suureneb kuid ei ületa lubatud piirmäära.

Arvestusüksus ja finantsdistsipliin

Eelarvestrateegia koostatakse kohaliku omavalitsuse arvestusüksusele. Arvestades 2023. aasta majandustegevuse tulemusi on Kadrina valla arvestusüksuses kaks sõltuvat üksust: osaühing Kadrina Kommunaal ja sihtasutus Kadrina Spordikeskus.

Sõltuvate üksuste põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse arvestamiseks tuleb samuti rakendada kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele vastavat metoodikat.

Tabel 10 Kadrina valla arvestusüksuse konsolideeritud näitajad

Kadrina Vallavalitsus	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	9 872 448	10 358 881	10 643 000	11 106 600	11 597 000	12 098 000
Põhitegevuse kulud kokku	9 101 557	10 165 306	10 294 400	10 424 400	10 625 400	10 868 400
Põhitegevustulem	770 892	193 575	348 600	682 200	971 600	1 229 600
Investeermistegevus kokku	-727 101	-1 030 250	-2 061 000	-1 150 500	-1 356 000	-3 366 000
Eelarve tulem	43 791	-836 675	-1 712 400	-468 300	-384 400	-2 136 400
Finantseerimistegevus	2 627	182 630	1 347 950	365 000	475 000	2 265 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	712 407	-654 045	-364 450	-103 300	90 600	128 600
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	665 989	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 123 068	469 023	104 573	1 273	91 873	220 473
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	2 657 747	2 822 047	4 169 997	4 534 997	5 009 997	7 274 997
Netovõlakoormus (eurodes)	1 534 678	2 353 023	4 065 423	4 533 723	4 918 123	7 054 523
Netovõlakoormus (%)	15,5%	22,7%	38,2%	40,8%	42,4%	58,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 897 959	8 287 105	7 982 250	7 774 620	7 538 050	7 377 600
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	61,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	6 363 280	5 934 082	3 916 827	3 240 897	2 619 927	323 077

Arvestusüksuse konsolideeritud näitajad eelarvestrateegia perioodil vastavad KOFS-i normatiividele.

Kokkuvõttes peab Kadrina vald strateegiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest – kohaliku omavalitsuse üksuse ja

kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Kadrina valla finantsolukord võimaldab strateegiaperioodil viia ellu investeeringuid omavahenditest 10 miljoni euro väärtuses, koos eeldatavate toetustega on kavandatud investeeringuid 20 miljonit eurot.

Kadrina valla eelarve on tundlik väliskeskkonnast tulevetele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele on tarvilik reageerida põhitegevuse kulude kokkuhoiuga ja planeeritud investeeringutest loobumisega.